

Vos

Red fox

Algemene informatie (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009)

Familie: Canidae
Subfamilie: Caninae
Genus: *Vulpes*
Soort: *Vulpes vulpes*

Niet gedomesticeerd

Geen kruising

Volwassen grootte en/of gewicht: Kop-romp: 45-90 cm; Staart: 28-49 cm; Gewicht: 3-14 kg.

Dieet: Omnivoor.

Natuurlijke leefomgeving

- Verspreiding: Wijdverspreid over een groot gedeelte van het noordelijk halfrond.
- Habitat: Kan zich handhaven in een groot aantal habitats, zoals toendra, woestijn, grasland, bos, agrarisch gebied, maar ook stedelijke gebieden.

Levensverwachting: 8 jaar.

IUCN-status: "*Least Concern*"

CITES: Niet vermeld.

Samenvatting beoordeling van de vos

Risicocategorie		Toelichting
Gezondheid mens		
Zoönosen	<div style="background-color: red; width: 15px; height: 15px; margin: 0 auto;"></div> <div style="background-color: yellow; width: 15px; height: 15px; margin: 0 auto; text-align: center;">!</div> <div style="background-color: green; width: 15px; height: 15px; margin: 0 auto;"></div>	<ul style="list-style-type: none"> Bij vossen zijn de hoog-risico zoönotische pathogenen <i>Leptospira</i> spp. en rabiësvirus aangetoond. Dit leidt tot een signalerende toepassing van deze risicofactor.
Letselschade		De risicofactor in deze risicocategorie is niet van toepassing.
Gezondheid en welzijn dier		
Voedselopname	X	<ul style="list-style-type: none"> Vossen moeten dagelijks langdurig foerageren.
Ruimtegebruik/veiligheid	X	<ul style="list-style-type: none"> Vossen hebben een grote home range en vertonen territoriaal markeergedrag. Vossen gebruiken een afgezonderde nestplaats. Vossen gebruiken zelf gegraven holen.
Thermoregulatie		In deze risicocategorie zijn geen risicofactoren van toepassing.
Sociaal gedrag	X	<ul style="list-style-type: none"> Vossen hebben een monogame en paarsgewijze leefwijze. Vossen hebben een despotische dominantiehiërarchie.

Toelichting	Risicoklasse:
Bij vossen zijn in drie risicocategorieën voor "gezondheid en welzijn dier" één of meerdere risicofactor(en) vastgesteld. Hierdoor valt de vos in risicoklasse D.	D

Beoordeling per risicofactor

Risico's voor de mens ²⁰⁹		
Zoönosen		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
LG1	!	Bij vossen zijn de hoog-risico zoönotische pathogenen <i>Leptospira</i> spp. (Żmudzki <i>et al.</i> , 2018) en rabiësvirus (Abedi <i>et al.</i> , 2019; Cypher, 2003; Hosseinalipour <i>et al.</i> , 2019 ; Madhusudana <i>et al.</i> , 2013) aangetoond. Dit leidt tot een signalerende toepassing van deze risicofactor.
Letselschade		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
LG2		Op basis van de grootte, morfologie en het gedrag van de vos (Sillero-Zubiri, 2009; Wroe <i>et al.</i> , 2005) is het niet aannemelijk dat de dieren zeer ernstig letsel zullen veroorzaken bij de mens. Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
Risico's voor dierenwelzijn/diergezondheid ²¹⁰		
Voedselopname		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
V1		De vos is een omnivoor (Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
V2		De vos heeft geen hypsodonte gebitselementen (Cypher, 2003). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
V3	X	Vossen eten veelal kleine voedsel-items, die verdekt of verspreid beschikbaar zijn en per hap slechts een klein aandeel van dagelijkse voedselbehoefte bevatten (Cypher, 2003). Vossen hebben een grote home range tot 40 km ² en kunnen per dag zo'n 10 km afleggen tijdens het foerageren, waar ze een groot gedeelte van hun actieve periode mee vullen (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom van toepassing.
V4		Het dieet van vossen bestaat uit gewervelde en ongewervelde prooidieren, vruchten, aas en voedselresten van mensen (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.

²⁰⁹ Indien er sprake is van één of meerdere relevante ernstige zoönose(n) die slechts met gespecialiseerde maatregelen beheersbaar is/zijn wordt de risicofactor aangekruist (!), maar telt deze niet mee in de eindscore. Indien er sprake is van een relevante ernstige zoönose die niet of nauwelijks beheersbaar is of er sprake is van risico op ernstige letselschade komt de diersoort direct onder risicoklasse **F** te vallen (**X_F**).

²¹⁰ Indien de risicofactor van toepassing is, wordt deze aangekruist (**X**).

Ruimtegebruik/veiligheid		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
R1	X	Vossen hebben een home range van 0,4-40 km ² (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Vossen markeren de grenzen van hun territorium routinematig met urine, feces, en klieren (Cypher, 2003; Henry, 1976; Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom van toepassing.
R2	X	Vossen gebruiken een afgezonderde nestplaats voor het werpen en grootbrengen van jongen (Cypher, 2003). Deze risicofactor is daarom van toepassing.
R3		Vossen kunnen zich goed aanpassen aan de aanwezigheid van mensen en komen voor in stedelijk gebied (Harris & Smith, 1987; Henry, 1976; Wandeler <i>et al.</i> , 2003). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
R4	X	Vossen gebruiken zelf gegraven burchten of graven al bestaande burchten verder uit (Cypher, 2003). Deze risicofactor is daarom van toepassing.
R5		Voor vossen zijn er geen specifieke omgevingselementen essentieel (Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
Thermoregulatie		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
T1		De vos komt onder andere voor in een gematigd zeeklimaat (Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
T2		Uit gedetailleerd gedragsonderzoek is niet gebleken dat vossen gebruik maken van een speciale zoel-, koel- of opwarmplaats (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
T3		Vossen zijn jaarrond actief (Barton & Zalewski, 2007). Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.
Sociaal gedrag		
Risicofactor		Toelichting risicofactor
S1	X	Vossen hebben een monogame en paarsgewijze leefwijze (Cypher, 2003). Deze risicofactor is daarom van toepassing.

S2	x	De basis sociale unit van vossen is een monogaam paar, soms met meerdere verwante vrouwtjes. De reproductie van ondergeschikte vrouwtjes wordt onderdrukt. Binnen een groep komt altijd maar één mannetje voor (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Er is sprake van een despotische dominantiehiërarchie. Deze risicofactor is daarom van toepassing.
S3		Vrouwtjes zijn vanaf 9-10 maanden oud geslachtsrijp en krijgen 1 nest per jaar. Vrouwtjes zijn 49-55 dagen drachtig en krijgen per worp 3-12 jongen. Subordinate vrouwtjes planten zich niet voort vanwege de hormonale en gedragsmatige onderdrukking (Cypher, 2003; Sillero-Zubiri, 2009). Vossen hebben geen grote kans op overbevolking. Deze risicofactor is daarom niet van toepassing.

Verwijzingen

- Abedi, M., Doosti-Irani, A., Jahanbakhsh, F., & Sahebkar, A. (2019). Epidemiology of animal bite in Iran during a 20-year period (1993-2013): a meta-analysis. *Tropical Medicine and Health*, 47(55), 13.
- Barton, K. A., & Zalewski, A. (2007). Winter severity limits red fox populations in Eurasia. *Global Ecology and Biogeography*, 16(3), 281-289.
- Cypher, B. L. (2003). Foxes (*Vulpes* species, *Urocyon* species and *Alopex lagopus*). In G. A. Feldhamer, B. Carlyle Thompson, & J. A. Chapman, *Wild mammals of North America: biology, management, and conservation* (pp. 511-541). Baltimore, Md: John Hopkins University Press.
- Harris, S., & Smith, G. C. (1987). Demography of two urban fox (*Vulpes vulpes*) populations. *Journal of Applied Ecology*, 24(1), 75-86.
- Henry, J. D. (1976). The use of urine marking in the scavenging behaviour of the red fox (*Vulpes vulpes*). *Behaviour*, 61(1-2), 82-105.
- Hosseinalipour, S. A., Firoozfar, F., Saghafipour, A., & Ziasheikholeslami, N. (2019). Fatal case of human rabies infection: A case report. *Asian Pacific Journal of Tropical Medicine*, 12(11), 528-530.
- Madhusudana, S. N., Reeta Mani, Y. B., Ashwin, M. D., & Desai, A. (2013). Rabid fox bites and human rabies in a village community in southern India: Epidemiological and laboratory investigations, management and follow-up. *Vector-borne and Zoonotic Diseases*, 13(5), 324-329.
- Sillero-Zubiri, C. (2009). Family Canidae. In D. E. Wilson, & R. A. Mittermeier, *Handbook of the mammals of the world. Vol. 1. Carnivores* (pp. 352-446). Barcelona: Lynx.
- Wandeler, P., Funk, S. M., Largiadèr, C. R., Gloor, S., & Breitenmoser, U. (2003). The city-fox phenomenon: genetic consequences of a recent colonization of urban habitat. *Molecular Ecology*, 12, 647-656.
- Wroe, S., McHenry, C., & Thomason, J. (2005). Bite club: comparative bite force in big biting mammals and the prediction of predatory behaviour in fossil taxa. *Proceedings of Royal Society B*, 272, 619-625.
- Żmudzki, J., Arent, Z., Jabłoński, A., Nowak, A., Zębek, S., Stolarek, A., . . . Pejsak, Z. (2018). Seroprevalence of 12 serovars of pathogenic *Leptospira* in red foxes (*Vulpes vulpes*) in Poland. *Acta Veterinaria Scandinavica*, 60(34), 9 pp.